

KARTLEGGING OG VURDERING NATURMANGFOLD EKSTRAND

Dato: 21.01.2022
Versjon: 03/626840-01-02

Dokumentinformasjon

Oppdragsgiver: Ekstrand Invest / BB Prosjekt AS
Tittel på rapport: Kartlegging naturmangfold Ekstrand
Fagansvarlig: Rune Solvang
Oppdragsleder: Sissel Nybro
Tilgjengelighet: Åpen

Innhold

03	21.01.22	Rev kap 5 og 6 ihht revidert planforslag	Rune Solvang	
02	15.02.21	Vurdering konsekvensgrad	Rune Solvang	
01	28.07.20	Kartlegging naturmangfold	Kristoffer Selvig	Rune Solvang
VERSJON	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KS

1. INNLEDNING	3
2. METODE.....	4
3. EKSISTERENDE DOKUMENTASJON.....	4
4. NATURFORHOLD	5
4.1. Berggrunn.....	5
4.2. Naturtypelokaliteter	5
4.3. Generell naturbeskrivelse	7
4.4. Artsmangfold.....	7
4.5. Fremmede arter	10
4.6. Menneskelig påvirkning	10
5. PÅVIRKNING OG KONSEKVENNS.....	10
6. HENSYN.....	10
7. USIKKERHET	10
8. KILDER	11

1. INNLEDNING

I forbindelse med utarbeiding av reguleringsplan er det gjort en naturfaglig befaring av planområdet hhv 15.6.2020 og 09.07.2020, se figur 1. Kartlegging er gjennomført en av naturforvalter Rune Solvang (Asplan Viak) og Kristoffer Selvig (Asplan Viak).

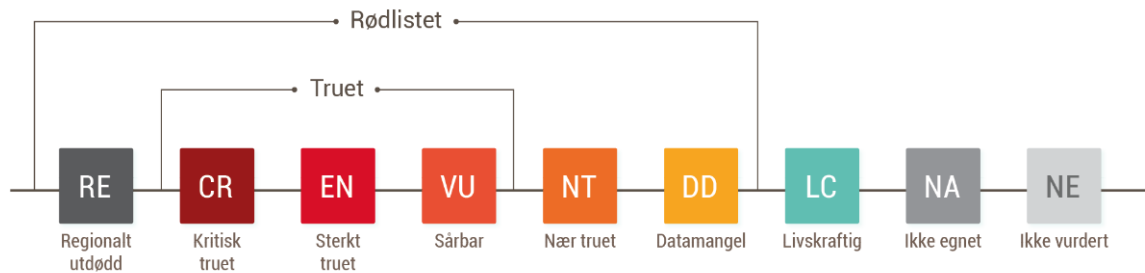

Figur 1. Omriss av varslet og kartlagt område.

2. METODE

Det er gjennomført naturtypekartlegging etter Miljødirektoratets håndbok 13 (dvs. kartlegging av spesielt viktige områder for naturmangfold). Kategorier på rødlista følger standard terminologi.

Norsk rødliste for arter er en oversikt over arter som kan ha en risiko for å dø ut fra Norge. Rødlista er utarbeidet av Artsdatabanken i samarbeid med fagekspertene. Rødlistearter og truede arter er kategorisert etter følgende kategorier:

For mer informasjon om rødlista henvises det til Henriksen & Hilmo (2015).

<https://artsdatabanken.no/Rodliste/HvaHvemHvorfor>

Karplanter på befaringsstidspunktet er godt kartlagt. Det er søkt etter indikatorarter (dvs. karakteristiske arter som indikerer høye naturverdier) innenfor artsgruppene karplanter og lav. Det ble også undersøkt for fugl, humler og dagsommerfugler. Det ble spesielt undersøkt etter rødlistearter knyttet til kalkrik berggrunn. Interessante artsfunn er eller vil bli lagt ut i Artsobservasjoner.

3. EKSISTERENDE DOKUMENTASJON

Dette er et lite og inneklemt areal på kalkgrunn og tidligere ikke gjennomført naturtypekartlegging i området. Det er heller ikke registrert funn av arter i Artskart forut for vår kartlegging.

4. NATURFORHOLD

4.1. Berggrunn

Berggrunnen består av kambrosilurisk kalkstein og leirskifer ifølge Norges geologiske undersøkelser (www.ngu.no/kart/berggrunn/), markert i turkis i berggrunnskartet (figur 2).

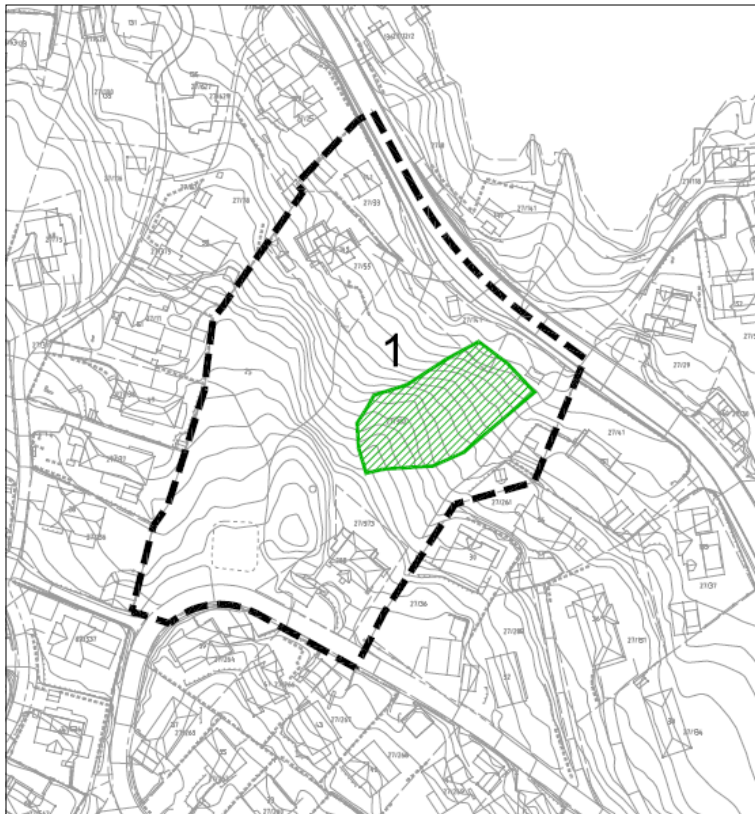
Kalkholdige bergarter forvitrer lett og baserik jord dannes. Kalkrikt jordsmonn kan være svært verdifullt for naturmangfold og svært mange truede arter er knyttet til kalkrike naturtyper, spesielt jordboende sopp, men også karplanter, moser, lav og insekter.

Figur 2. Berggrunnskart over området. Kilde: geo.ngu.no

4.2. Naturtypelokaliteter

Det er kartlagt en naturtypelokalitet (dvs. spesielt viktig område for naturmangfold, basert på Miljødirektoratets håndbok 13) innenfor undersøkelsesområdet. Lokaliteten kategoriseres som engpreget erstatningsbiotop, og gis verdien B (regionalt viktig). Lokaliteten er for lite grunnlendt til å kvalifisere som grunnlendt åpen kalkmark som naturtype, men små arealer er relativt grunnlendt.

Ekstrand

Naturmangfold

Naturtypelokaliteter
(dvs. spesielt viktige områder for biologisk mangfold)

Nr.	Lokallitsnavn	Naturtypekategori	Verdi
1	Ekstrand	Engpreget erstatningsbiotop	B

Figur 3. Naturtypelokalitet i planområdet.

Figur 4. Lokalitet 1, med engpreget erstatningsbiotop, med forekomst av enkelte kalkkrevende og rødlistede arter.

4.3. Generell naturbeskrivelse

Undersøkellesområdet består av noe eng-preget erstatningsbiotop med små flekker med åpen grunnlendt kalkmark «kalkrike enger» i gjengroing (se naturtypelokalitet 1 i kapittel 4.2).

Det finnes en svært gjennomhogd urterik kalkfuruskog ved lekeområdet i øvre del. Tresjiktet her består av furu og grovbarket bjørk, og vegetasjonen er urterik. Området er ikke vurdert som naturtypelokalitet på grunn av kraftig gjennomhogst og lite areal.

For øvrig er det svært tett edelløvskog i området på grunn av flatehogst (utsiktshogster) og høyreist urtesjikt med mye fremmede arter, inkludert tett feltsjikt med skvallerkål.

Figur 3. Lekeområde hvor det finnes en knaus med gjennomhogd kalkfuruskog.

4.4. Artsmangfold

Feltsyktet i naturtypelokalitet med engpreget erstatningsbiotop består av typiske arter på områder med rik til kalkholdig berggrunn som blodstorknebb, blåveis, gulmaure, rundbelg m.fl. For øvrig ble det registrert, grenmarasal (NT), vill-lin, tiriltunge, hårsveve, liljekonvall, ubestemte marikåper, mye gulmaure, bergskrinneblom, dunkjempe, mye enghavre, tveskjeggveronika, sneglebelg, lintorskemunn, blodstorkenebb, mye lundrapp, stankstorkenebb, sandarve, smalkjempe, lodnestorkenebb, engstorkenebb. Men også mye høye urter med ask i busksjikt, nyperose, bringebær, mye skogørkvein, åkervindel, prikkperikum, stornesle. Det er også flere planter med rødlistearten hvitrot (VU). Bakgrunn for avgrensning er kalkkrevende flora med blant annet hvitrot (VU).

Tresjiktet i den urterike kalkskogen i øvre del består av furu og grovbarket bjørk i tresjikt, samt rogn, hassel og grenmarasal (NT). Feltsyktet har stjernetistel (NT), gulmaure, gjeldkarve, firkantperikum, skogørkvein, skogkløver, fuglevikke, blodstorkenebb, hengeaks, hvitmaure, liljekonvall, skogfiol, teiebær og blåveis med flere.

Lekeplassen har en stor forekomst av fagerknoppurt og det ble registrert mange humler der.

Tresjikt for øvrig i planområdet består av morell og selje. Busksjikt for øvrig består av ask, hassel, rogn, bringebær, spisslønn, minimum 3 trær rognasal, hagtorn, minimum 2 trær, einer, eik, osp, geitved (ett tre) og trollhegg.

Feltsjiktet for øvrig i planområdet består blant annet av liljekonvall, firkantperikum, skogkløver, kratthumleblom, gulflatbelg, blodstorkenebb, teiebær, tveskjeggveronika, fingerstarr, hengeaks, fuglevikke, gulmaure, enghumleblom, lundrapp, hvitveis, engsoleie, stormaure, åkersnelle, reinfann, gresstjerneblom, hundekjeks, hvitkløver, ryllik, kveke, åkertistel, blåveis, ormetelg, engsmelle og legeveronika.

Figur 4. Bringebærglassvinge registrert under kartleggingen.

Det ble også registrert ett eller flere individer av den rødlistede arten grenmarasal (NT-nær truet).

Følgende begrunnelse står om grenmarasal i rødlista: Grenmarasal *Sorbus subpinnata* vurderes som nær truet (NT) fordi den er i tilbakegang og fordi den har relativt få forekomster konsentrert til områder med sterkt nedbyggingspress. Arten vokser i varm, brattlendt løvskog eller blandingskog og i berg på kalkrik grunn. Den er en norsk ansvars-art (endemisme) med hele sin verdensutbredelse på søndre Østlandet fra Grenland sør til Kristiansand (se Grundt & Salvesen 2011). Utbredelsen er konsentrert til to delområder - Grenlandsområdet i søndre Telemark og Kristiansand-området - med enkelte strøforekomster i indre Telemark og i Aust-Agder. I begge hovedområdene er den knyttet til bergrygger som er sterkt utsatt for nedbygging, og en lang rekke forekomster er nå forsvunnet, spesielt i Grenland. Arten har ofte relativt individfattige forekomster.

Figur 5. Den rødlistede arten grenmarasal (NT) er registrert i området.

Av fugl hekker torsanger, hagesanger, møller, munk og grønnfink innenfor området. Det ble registrert et individ under kartleggingen av bringebærglassvinge *Pennisetia hylaeiformis*. Øvrige insekter utover humler og dagsommerfugler på befaringsdagene er ikke undersøkt.

Figur 5. Forekomst av grenmarasal (NT) i planområdet. Kilde: Artskart.

4.5. Fremmede arter

Det er registrert mye fremmede arter i området, som parkslirekne, mispler og andre ubestemte hagebusker, syrin og mulig plomme. Dette er ganske typisk for inneklemt grøntareal i gamle «villaområder». Mye hageavfall er dumpet i området gjennom mange år, med oppblomstring av krypfredløs (SE-svært høy risiko), fagerfredløs (SE), legesteinkløver (SE), *Ornithogalum gussonei* (en art i fuglestjerne-slekta) (LO-lav risiko) og kaprifol (LO-lav risiko). Skvallerkål er også et negativt innslag selv om arten ikke er registrert som fremmede arter med risiko for skade på naturmangfoldet fordi den kom til Norge før 1850. Skvallerkål har som andre fremmede arter størst negativ virkning ved at den dekker store areal og skygger og konkurrerer ut stedegen vegetasjon. Samlet sett er det betydelig med fremmede arter i området.

4.6. Menneskelig påvirkning

Området er i stor grad negativt påvirket av mennesker, spesielt pga. dumping av hageavfall samt oppblomstring av fremmede arter, men verdifull restnatur på kalken forekommer innenfor området.

5. PÅVIRKNING OG KONSEKVENNS

Naturtypelokaliteten med B-verdi har etter V712 stor verdi for naturmangfold, mens planområdet for øvrig er vurdert til middels verdi for naturmangfold på grunn av kalkrik berggrunn.

Naturtypelokaliteten blir nedbygd ved at hele lokaliteten reguleres til boligformål. Planområdet for øvrig vil også bli betydelig nedbygd og samlet gir dette påvirkningsgrad sterkt forringet (jfr. terminologi V712).

Siden dette er natur innenfor Oslo-feltets kalkholdige berggrunn vil natur med betydelige naturverdier bli nedbygd. Forekomster av rødlistearter og truede arter vil bli nedbygd (og det er ytterligere potensial for flere funn jfr. kapittel 7 usikkerhet). Det er forekomst av rødlistede og nasjonalt sjeldne arter som hvitrot (VU) og grenmarasal (NT). Forekomst av hvitrot og en busk av grenmarasal ligger innenfor arealet som blir berørt av utbygging.

Naturtypelokaliteten innenfor planområdet ville hatt et restaureringspotensial om det ble bevart, ved skjøtsel av gjengroende areal samt fjerning av fremmede arter.

Bevaring av Gladhaug, med rester av urterik kalkfuruskog, reduserer konsekvensgraden. Området er dog ikke vurdert som en naturtypelokalitet på grunn av kraftig gjennomhogst og lite areal.

Samlet sett vil nedbygging av B-lokalitet gi alvorlig miljøskade (---) og konsekvensgrad er vurdert til stor negativ konsekvens for naturmangfold da naturtypelokalitet med verdi B bygges ned og et restareal med kalknatur i dårlig tilstand for øvrig vil bygges ned.

6. HENSYN

Det er få hensyn man kan ta i området da utnyttelsesgraden på tomten er stor. Forekomst av grenmarasal bør forsøkes graves opp og plantes ut i tilsvarende kalkskog i nærområdet som et skadereduserende tiltak.

7. USIKKERHET

De største usikkerhetene knytter seg til hvilket naturmangfold som befinner seg i planområdet. Dette gjelder spesielt jordboende sopp siden kartlegging er gjennomført utenfor sopp-sesong. Potensialet for funn av rødlistede jordboende sopp vurderes som lavt på grunn av tett feltsjikt mange steder, stedvis med fremmede arter. Det er også potensial for rødlistede insekter knyttet til åpne og solrike

områder, og spesielt gjelder dette i naturtypelokalitet. Naturtyper, karplanter og fugl på befaringstidspunktet er godt kartlagt.

8. KILDER

- Grundt, H.H. & Salvesen, P.H. 2011. Kjenn din Sorbus: Rogn og asal i Norge Rapport fra Skog og landskap 23/2011: 104.
- Miljødirektoratet, 2014. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13-1999 med revidert faktaark fra 2014.
- Miljødirektoratet, 2019. Kartleggingsinstruks. Kartlegging av naturtyper etter NiN2 i 2019. 308 s.